

Ghid Biblic Epistola către Efeseni

Ghid de studiu biblic

Epistola către Efeseni

Pastor Octavian Baban

Partea 1a: Ghid de studiu biblic

Autorul epistolei

Epistola către Efeseni se găsește în cele mai vechi colecții ale Noului Testament, cum este canonul Muratori, și apare citată în scrierile Părinților Bisericii, cum sunt Irineu, Clement din Alexandria, etc. De asemenea, ea este prezentă în traduceri timpurii ale Noului Testament (latină, siriacă), precum și în scrierile lui Marcion (sec. II).

Autorul este Pavel, așa cum se prezintă el în mai multe pasaje, în Efeseni 1:1 (cf. pasaje paralele în Gal., 2 Cor., Col. 1:1), precum și în 3:1 (cf. 2 Cor. 10:1; Gal. 5:2, Col.1:23, 1 Tes. 2:18; Filimon 9). Autorul își cunoaște destinatarii (1:15, 6:21-22), scrie că se află în lanțuri pentru Hristos (3:13), că a fost chemat în lucrare de Dumnezeu (3:7), și se consideră cel mai puțin important (cel mai mic) dintre sfinți pentru că a prigonit Biserica lui Hristos (Ef. 3:8, vezi și 1 Cor. 15:9 etc.).

În afară de menționarea expresă a numelui său, calitatea de autor a lui Pavel este atestată în vechime și de mărturia părinților Bisericii. Ideile din Efeseni sunt citate de mulți din Părinții apostolici. De exemplu, în 1 Clement 46.6, o carte datată în A.D. 96, apare un citat din Efeseni 4:6, „un Dumnezeu și un Hristos și un Duh Sfânt”. Ignațiu se referă și el la Efeseni în scrisorile sale (A.D. 107-109). El face aluzie la Efeseni 5:1 în Scrisoare către Efeseni 1.1-2, când îi îndeamnă pe Corinteni să îl imite pe Dumnezeu (să îi urmeze modelul). În Scrisoarea către Polycarp 6.2, există o aluzie la armura spirituală din Efeseni 6:11-17. Cuvintele citate din Efeseni sunt numite „Scriptură” în scrisoarea lui Polycarp către Filipeni 12.1. În această scrisoare amintește de „mânați-vă și nu păcătuiți” și „să nu apună soarele peste mânia voastră”, Polycarp va cita din Psalmul 4:5, precum și din Efeseni 4:26 și le numește pe ambele „Scriptură”.

Cele mai explicite referiri la numele lui Pavel în legătură cu epistola Efeseni vin de la Irineu, episcopul de Lyons care a scris între A.D. 175-195. El citează din Efeseni 5:30 și scrie „așa cum fericitul Pavel declară în epistola sa, etc.”

Stilul epistolei

În ce privește stilul epistolei, el prezintă numeroase trăsături caracteristice lui Pavel, cum ar fi prezența antitezelor și a paradoxurilor, citatele din VT, preocuparea pastorală pentru unitatea bisericii, în mod special între credincioșii dintre Neamuri și cei dintre iudei, interesul pentru revenirea Domnului etc.

Împreună cu epistolele Coloseni și Filipeni, și epistola Efeseni prezintă o anumită preferință pentru imnuri hristologice, un gen literar și teologic care a devenit tot mai des folosit în a doua jumătate a secolului întâi. Din această perspectivă, acestea trei se constituie ca un fel de literatură de tranziție între primele epistole teologice ale lui Pavel (Romani, 1-2 Corinteni; teme teologice asemănătoare) și cele pastorale (1-2 Timotei, Tit; sfaturi practice asemănătoare, îndemnuri la sfințenie). Imnurile lor sunt mai lungi, mai complexe decât crezurile scurte din 1 Timotei și Tit („adevărat și vrednic de crezare este cuvântul care spune...”, etc), o situație care corespunde bine cu contextul static al prizonieratului lui Pavel în Roma, unde se afla închis atunci când a scris aceste epistole). Ca paranteză această preferință pentru imnuri lungi apare și în epistola către Evrei, ceea ce ar fi o dovadă în plus, pentru Evrei, că a fost scrisă de cineva din cunoștințele lui Pavel.

Epistola conține multe cuvinte rare, care se găsesc doar în Efeseni (aproximativ 70 de termeni, de exemplu: „cele cerești”, 1:3, 20, 2:6, 3:10, 6:12, *diabolos*, 4:27, 6:11, în loc de *satanas*, din alte epistole, cf. 1 Tes. 2:18, 1 Cor. 7:5 etc.; similar și termenii „mister” - „taină”, administrație - slujire - „isprăvnicie”, 1:9, 3:3-9, 5:32, 6:19; „plinătate”, cf. 1:23, 3:19 etc.). Unii comentatori remarcă și folosirea extensivă a unor prepoziții cum sunt „în” și ”conform cu, potrivit cu”, și „împreună cu”, într-un mod mai rar întâlnit în celelalte epistole. Adesea, în Efeseni frazele sunt lungi și s-a obiectat că le-ar lipsi dinamismul specific lui Pavel (1:3-14, 15-23, 2:1-9, 3:1-7 etc.; totuși, frazele lungi sunt o caracteristică a lui Pavel, cum se poate vedea și în Romani, Galateni, 1-2 Corinteni).

În epistolă se vede clar teologia lui Pavel și temele preferate de el: slujire în Biserică, domnia lui Hristos, unitatea iudeilor și a neamurilor prin Hristos, mântuirea prin Cruce, problema războiului spiritual, raportarea la Lege, lucrarea Duhului etc) și relația sa vie, consistentă cu credincioșii din Efes. El auzit de credința lor și se roagă pentru ei (Efes. 1:15-23), le știe istoria păgână de altădată, acum fiind întorși la Dumnezeu (Efes. 2), vrea să le trimită vești prin Tihic și îi roagă să se roage pentru el (Efes. 6:19-20). Cu alte cuvinte, și literar și teologic și în ce privește legăturile personale cu destinatarii, epistola confirmă calitatea lui Pavel de autor.

Scrisoarea reflectă structura generală a epistolelor pauline (argumentare retorică specifică și prezența a două părți: teologică și practică, prezente în epistolele sale). Limbajul este, totuși, paulin, cu multe paralele în epistolele

nedisputate și cu multe teme teologice comune cu aceste epistole (mântuire, importanța de a fi „în Hristos”,

Relația Efeseni – Coloseni și contextul scrierii epistolei Efeseni

Relația literară dintre epistolele Efeseni și Coloseni este un deosebită, evidentă și merită o discuție suplimentară. Așa cum se poate observa, epistolele Efeseni și Coloseni au numeroase elemente în comun (există și asemănări cu 2 Tesaloniceni, dar mult mai puține). Ele folosesc același vocabular specific (folosesc des cuvintele: unitate, taină, înțelepciune, cunoaștere, plinătate, soți și soții, adică bărbați și femei etc.), cuprind rugăciuni și binecuvântări asemănătoare, dovedesc interes pentru imnuri și crezuri (anticipând, într-un fel, epistolele pastorale), subliniază nevoia unor relații armonioase în familie, în Biserică și în societate (regulile pentru prosperitatea casei, *Haustaffeln, household rules*).¹

Din o sută cincizeci și cinci versete în Efeseni, șaptezeci și trei au corespondent verbal în Coloseni (doar scurte porțiuni nu au paralelă în Coloseni, cum ar fi Efes. 2:6-9; 4:4-13; 5:29-33). Cincizeci și cinci de versete sunt identice, în cele două epistole, în limba greacă.

De asemenea, Coloseni și Efeseni sunt legate și de personaje comune, cum este Tihic, care apare în ambele scrieri: în Efeseni 6:21-22, el este trimis la Efes, cu câțiva membri ai Bisericii de aici; în Coloseni 4:7-9 el merge în Colose, cu câțiva creștini coloseni, iar în Coloseni 4:9 este însoțit de Onisim, în vizită la Filimon (Epistolele către Coloseni și Filimon sunt trimise în același oraș, dar către persoane diferite; ele au un limbaj comun, cuprind salutări pentru aceleași persoane etc.).

Cum s-a amintit, pentru unii comentatori, asemănarea dintre Coloseni și Efeseni o fac pe a doua să pară un fel de copie a celei dintâi. De exemplu, asemănarea din introducerile lor (Efes. 1:1-2 și Col. 1:1-2). Apoi, referința la metafora corpului uman pentru Biserică, unit și ținut laolaltă prin contribuția încheieturilor apare în Coloseni 2:19, precum și în Efeseni 4:16. De asemenea, atunci când în Efeseni se spune că ar trebui creștinii să cânte psalmi, imnuri și cântări spirituale și să mulțumească lui Dumnezeu, Tatăl, în numele Domnului Isus Hristos, în Efeseni 5:19-20, pasajul arată ca și cum ar fi dezvoltat din cel din Coloseni 3:16. Poruncile date familiei lărgite (soții, soți, copii, tați, slujitori și stăpâni), în Efeseni 5:22-6:9, textul pare să fie dependent de Coloseni 3:18-4:1. Porunca să ne rugăm în Duhul și, de asemenea, și pentru Pavel, în Efeseni 6:18-20 pare luată din Coloseni 4:2-4. Referința la Tihic („Tihic vă va spune totul; el este un frate preaiubit și un slujitor credincios în Domnul. L-am trimis la voi ca să cunoașteți împrejurările în care ne aflăm și ca să vă încurajeze inimile, etc.”, NTR) din Efeseni 6:21-22, are și ea o paralelă în Coloseni 4:7-8.

Paralelismul însă nu înseamnă dependență cronologică sau editorială, un raport de anterioritate sau de înrudire cronologică, ci poate fi și expresia unei

¹ Prezentarea unor astfel de reguli pentru familia eficientă era un subiect îndrăgit de autorii - și cititorii - antici, cf. Aristotel, *Politica* 1.2.4-6).

înrudiri tematice și de vocabular care se potrivește foarte bine cu ideea că toate aceste epistole, Efeseni, Coloseni, Filipeni și Filimon au fost scrise în prima înțemnițare a lui Pavel, la Roma. Conținutul comun ar putea să reflecte constrângerea lui Pavel de a sta în același loc și de a scrie, relativ în același timp, scrisori spre mai mulți destinatari cunoscuți. Astfel, între ele vor apărea asemănări și, de asemenea, variații, după cum credincioșii din Efes și, respectiv, cetatea Colose aveau probleme asemănătoare (Efesul și Colose erau două cetăți grecești apropiate, aflate pe teritoriul Asiei mici, adică al Turciei de astăzi).

Pe ansamblu, apropierea tematică și de vocabular, chiar compozițională, între cele două epistole, precum și asemănarea, până la un punct, cu Epistola către Filipeni, se potrivesc bine cu tradiția care afirmă că acestea sunt epistole scrise de Pavel în închisoare. Pavel nu se putea deplasa să viziteze bisericile înființate de el în timpul călătoriilor misionare, așa că scrierile sale dovedesc o anumită repetare a ideilor, un fond comun care reflectă cugetările lui în acel timp și în acel context de prizonierat roman. Și înclinația spre imnuri poate constitui o evidență a exersării darului poetic al lui Pavel (evident, de exemplu, și în 1 Cor. 13), în condițiile restrictive și deschise din punct de vedere al timpului, în timpul detenției romane (aceste imnuri pot reprezenta și creații creștine anonime, care ajung să facă parte de timpuriu, din tradițiile liturgice primare, în formare).

Contextul pare să indice că, din închisoare, Pavel scrie o scrisoare teologică generală, o circulară, către toți creștinii, și ea se transmite peste veacuri în forma în care au păstrat-o credincioșii din Efes, adică epistola către Efeseni. Apoi, Pavel scrie două epistole cu subiect mai precis: epistola Coloseni, în legătură cu erezia de tip iudaic-gnostic care îi tulbura credincioșii din Colose, și epistola Filipeni, în legătură cu ajutorul primit din Filipi și despre nădejdea că va fi pus în libertate. În ele se găsesc subiecte asemănătoare, dar și sublinieri distincte.

În final, ca rod al evanghelizării făcute în detenție, el îi scrie lui Filimon, care era în Colose (o scrisoare către un singur colosean, nu către toți colosenii...) despre nevoia de iertare de eliberare a lui Onisim, un tânăr rob, ajuns deținut, care devenise credincios și devenise un colaborator de seamă al lui Pavel.

Destinatarul epistolei

Punctul de vedere tradițional este că scrisoarea către Efeseni a fost scrisă pentru cei din Efes, așa cum se consemnează în Efeseni 1:1. „Pavel, apostol al lui Cristos Isus prin voia lui Dumnezeu, către sfinții care sunt (în Efes) și credincioșii în Cristos Isus”. Unele manuscrise vechi nu conțin însă cuvintele „în Efes”, ceea ce a condus la ideea că epistola a fost concepută ca o scrisoare circulară, trimisă mai multor biserici din regiune. De aici, posibil, și caracterul mai general al tonului și al temei abordate: unitatea Bisericii, în Hristos, unitatea credincioșilor dintre iudei și Neamuri.

Este posibil că Pavel să fi adresat scrisoarea nu doar unei Biserici mari, din Efes, ci unui grup mai mare de Biserici de casă din regiunea Efesului și a zonei de vest a Asiei mici. Este foarte probabil, că în urma timpului petrecut de Pavel în Efes, bisericile au fost stabilite nu numai în cetatea principală, ci și în localitățile din împrejurimi. Deoarece Efes a funcționat ca un centru zonal, Pavel a adresat-o, oficial, „sfinților care sunt în Efes”.

Importanța cetății Efes

Efes a fost unul dintre cele mai influente orașe din lumea antică, împreună cu Roma, Antiohia, Corint și Alexandria. A fost o cetate mare în vremea Noului Testament, cu o populație estimată între 200.000 și 250.000 de oameni. Cetatea era construită la poalele munților Prion și Coressus, și avea o climă bună și sol fertil. Ea era, în același timp, și un port major la Marea Egee. În antichitate, Efesul era punctul final al drumului mirodeniilor și măsurătorilor, care se întindea din Arabia până în Asia.

Cetatea Efes a fost, de asemenea, un centru politic major al regiunii din jur. Un proconsul guverna cetatea (Faptele Apostolilor 19:38). Atât el, cât și prefectul locuiau în Efes (Faptele Apostolilor 19:35). Autoritatea prefectului a fost evidentă din felul în care el a fost capabil să liniștească revolta din Fapte 19:35-41.

Una dintre realizările arhitecturale deosebite era templul zeiței Artemis (Diana – la romani; cf. Fapte 19:27-28), reconstruit după incendiul din 356 î.H. Acesta era o clădire impresionantă cu 127 de coloane de 20 de metri înălțime, ridicat pe o suprafață de aproximativ 70 x 140 metri și era construit din marmură, cu grinzi din lemn de cedru și lambriuri din lemn de Cipru, una din cele mai mari clădiri din lumea antică. Templul Artemisei era un loc important pentru viața religioasă a orașului, dar avea, de asemenea, și un rol major în comerț, era un fel de super-centru comercial cu funcții de închinare. Din păcate, templul era și un loc al imoralității. Zeița Artemis era un simbol major al fertilității în Orientul apropiat, iar templul ei era plin cu prostituate.

Efesul se mai mândrea și cu un teatru faimos, construit în sec. II îH. Pavel a fost în acest teatru, în timpul revoltei începute de Dimitrie, argintarul (Fapte 19: 23-41), când mulțimea din Efes a strigat timp de două ore: „Mare este Artemisa efesenilor” (Fapte 19:34). Teatrul avea 145 de metri lățime și 30 de metri în lungime și putea primi aproximativ 24.000 oameni pe băncile sale așezate în semicerc.

Efesul era un centru religios important. Pe lângă templul Artemisei, orașul mai cinstea și cultul împăratului roman și, de asemenea, mulți zei și religii, după cum se ocupa și cu vrăjitoria. Luca arată că primii creștini din cetate au recunoscut că practicaseră magia și și-au ars cărțile de vrăjitorie (Fapte 19: 18-19). Poate din acest motiv Pavel scrie în Efeseni 6 că avem de luptat împotriva duhurilor răutății din locurile cerești, nu împotriva oamenilor.

Destinatarii epistolei și problemele lor

Destinatarii epistolei sunt, în concluzie, credincioșii din Efes și din bisericile de casă din împrejurimi. Aceștia erau creștini dintre neamuri împreună cu creștini dintre iudei. Ei îl cunoșteau pe Pavel și știau că este în închisoare pentru Hristos. Lui Pavel îi păsa de ei și dorea să le trimită vești despre sine, prin Tihic, frate credincios, asociat lui Pavel, și cunoștință comună. Efesul era o zonă în care Pavel fusese activ prin evanghelizare în școala lui Tyran și reușise să atragă atenția locuitorilor, nu o dată (vezi revolta lui Dimitrie, argintarul). În aceeași zonă a fost activ și apostolul Ioan, împreună cu colaboratorii săi. Este foarte posibil să fi existat o colaborare în învățatură și evanghelizare între Pavel și Ioan, în Efes. Se observă că nivelul teologic la care li se adresează Pavel este unul înalt, care ar implica învățatură matură, de lungă durată.

În general, în bisericile noi, tinere, din secolul întâi, exista o problemă majoră, aceeași peste tot, care trebuia rezolvată: neînțelegerea și respingerea reciprocă între creștinii iudei și cei veniți dintre păgâni, care își avea originea în animozitățile tradiționale dintre cele două culturi. De aceea, și aici, în Efeseni, Pavel trebuie să discute despre unitatea Bisericii: aceasta este o învățatură fundamentală pentru creștini. Pavel amintește de Biserica văzută ca Trup al lui Hristos, Hristos fiind capul. Biologia acestui trup are în Efeseni câteva caracteristici interesante, deoarece Biserica pare formată din multe încheieturi și articulații, care au, atât o funcție de slujire, o contribuție în Biserică, pe cât au și o funcție de conectare, de păzire și asigurare a unității.

Cel de al doilea subiect major este mărturia Bisericii, viața de sfințenie. Efesul era foarte cunoscut pentru viața imorală a cetățenilor săi (ruinele de azi includ pietre antice de pavaj, pe străzile cetății, cu indicatoare spre bordeluri). Poate, doar Corintul și Roma îl egalau în imoralitate. Pavel trebuie să accentueze puternic nevoia de a părăsi viața de întuneric moral de altădată, ca să se vadă sfințenia și lumina lui Hristos.

Sfințenia Bisericii trebuie să se vadă atât în evitarea imoralității, în fapte și în vorbire, cât și în echilibrul și armonia vieții de familie. Aici Pavel le subliniază bazele biblice ale familiei, prin asocierea modelului adamic Adam-Eva cu modelul hristic, Hristos-Biserică. La sfaturile pentru soți-soții se adaugă, într-un mod aproape deuteronomic, sfaturi pentru relațiile părinți-copii, și patroni-slujitori (acest caz din urmă, face parte tot din familia extinsă care, de obicei, includea și robii casei, ca în cazul lui Filimon și Onisim, în Noul Testament).

Toate aceste dificultăți pentru viața creștinului se datorau și faptului că există un război spiritual, cu forțele întunericului spiritual, pentru care Pavel recomandă o armură spirituală specială. Pentru Pavel, în Efeseni, forțele demonice sunt implicate într-un război spiritual cu cei credincioși, sunt organizate și se folosesc de multe metode viclene de atac. Cei credincioși trebuie să le facă față prin armura spirituală și prin lupta rugăciunii.

Structura epistolei și temele centrale

Ca sub-gen literar, epistola apostolului Pavel către efeseni reprezintă o bună ilustrație a genului retoric deliberativ. Pavel urmează regulile generale pentru alcătuirea unei epistole și își împarte mesajul după cum urmează:

Structura Epistolei către Efeseni

- 1:1-23 I. Introducere
Adresa, 1:1-2 Pavel, apostol al lui Isus Hristos,
cătref sfînții din Efes
Rugăciune și rezumat, 1:3-23
Binecuvântare, 1:3-14
Mulțumire, 1:15-23
- 2:1-3 II. Descrierea situației istorice:
Pavel scrie unei Biserici formate din Neamuri care
au trecut de la necredință la credință și are
nevoie să crească în sfințenie și cunoaștere.
- 2:4-5:2 III. Argumentele principale:

Argumentul 1. 2:4-3:21 Mântuirea unică a Bisericii:
Neamurile și evreii sunt chemați la mântuire, ca să
fie una: un popor și un trup, o Biserică. Pavel
se prezintă ca slujitorul lor, este întemnițat pentru ei,
mijlocește pentru ei (3:1-13). Prezentarea lui Pavel
se încheie cu rugăciune (3:20-21).

Argumentul 2, 4:1-5:2. Slujirea în unitate a Bisericii:
(4:1-16; Domnul dă lucrători și lucrări în Biserică,
spre creșterea ei, și cheamă Biserica la sfințenie
și dragoste (4:17-5:20)
- 5:3-6:9 IV. Sfaturi generale:
Creștinii trebuie să trăiască în lumină (5:6-20)
Familia extinsă trebuie să urmeze modelul lui Hristos:
(5:21-6:9)²
- 6:10-20 V. Îndemnuri finale:
Creștinul trebuie să fie învingător în lupta spirituală
și să se folosească de armura spirituală și rugăciune

² Familia lărgită cuprindea familia de bază, precum și slujitorii (robie și roabele). Relațiile noi dezvoltate de credincioșii creștini trebuie să se vadă la toate nivelurile familiei, soț-soție, părinți-copii, stăpâni-slujitori.

6:21-24 VI. Concluzie: salutări finale, încurajări, rugăciune

Teme centrale

Printre temele importante ale epistolei către Efeseni se numără înfierea creștinului în familia lui Dumnezeu (problema relației credinciosului cu Dumnezeu), interacțiunea Duhului Sfânt cu cel credincios, crearea unei mari umanități unite, în Biserică, și dedicate faptelor bune (problema destinului uman și a tainei mântuirii), trăirea în sfințenie și lumină într-o societate depravată și întunecată, armonizarea vieții în familia extinsă (acasă și în relațiile patroni-slujitori), rezistența și victoria spirituală în cadrul războiului spiritual.

Epistola are o învățătură foarte dezvoltată despre Biserică și se referă mai ales la Biserica universală, nu la cea locală (Efes.1:22; 3:10, 21; 5:23-25, 27, 29, 32). Efeseni vorbește despre Biserica universală ca fiind „un singur trup” (Efes. 4:4), o clădire zidită pe apostoli și pe profeți (2:20; Pavel scrie despre Biserica văzută ca Templu al Duhului, și în 1 Corinteni 6, iar despre trup, de asemenea, în 1 Corinteni 12 și Romani 12). Tema slujirilor în Biserică, și a slujitorilor, ca daruri ale lui Hristos în vederea dezvoltării Bisericii este caracteristică epistolei Efeseni.

În același timp, în vreme ce în alte epistole se amintește mai mult de revenirea Domnului sau de moștenirea cerească, în Efeseni se pune accent pe așezarea noastră cu Hristos, acum, în prezent, în locurile binecuvântării cerești (cf. 1:3, 20-21; 2:6).

Efeseni: scopul epistolei

Scopul epistolei este de a pregăti Biserica pentru înțelegerea harului divin, pentru a o încuraja la mărturie, sfințenie și maturitate într-o societate înșelătoare, pentru a o îndemna la unitate, pentru a înțelege planul măreț al lui Dumnezeu în istoria omenirii, pentru înțelegerea unor principii etice majore date Bisericii.

Studiul de față urmărește epistola capitol după capitol, în fiecare săptămână, cu următoarele subiecte generale:

Efeseni 1, Fii entuziasmat de măreția alegerii și a mântuirii, 1:17-21

Efeseni 2, Fii o parte vie a Templului Domnului, 2:19-22

Efeseni 3, Caută plinătatea vieții lui Dumnezeu, 3:16-19

Efeseni 4, Fii înnoit prin Duhul Sfânt, 4:21-24

Efeseni 5, Urmează modelul dragostei lui Hristos, 4:24-27

Efeseni 6, Fii echipat pentru războiul spiritual, 6:11

Partea 2a: Ghid de studiu biblic

Mai 2017

4, Efeseni 1, Fii entuziasmat de măreția Mântuirii, 1:17-21

Mântuirea adusă de Hristos este o restaurare cu adevărat măreață, prin darurile ei, prin dimensiunile ei, prin complexitatea planului lui Dumnezeu, prin puterea și dragostea Lui. Măreția mântuirii te încurajează în greutăți, te motivează și te păzește când ai succes – să nu cazi, te ajută să fii victorios în confruntări. Merită să fii entuziasmat de măreția mântuirii lui Hristos? Iată câteva motive din capitolul 1 din Efeseni:

1. **Dumnezeu a hotărât să ne așeze „la înălțime”** într-o stare privilegiată în Universul său, pe care o numește astfel: binecuvântați cu „binecuvântări duhovnicești în locurile cerești, în Hristos” (1:3). Deși trăim pe pământ, dintr-un anumit punct de vedere, Dumnezeu ne vede deja că avem un viitor ceresc. Mai mult, dacă Hristos este la dreapta Tatălui, acolo este și binecuvântarea noastră, pentru că El mijlocește pentru noi. Viitorul este ceresc, iar mijlocitorul nostru, Hristos, apărătorul nostru este în glorie, în ceruri, și mijlocește pentru noi.

2. **Știm că Dumnezeu ne-a înfiat prin Hristos, din cauza iubirii Sale** pentru noi. Asigurarea aceasta ne spune că nu suntem doar tolerați, repuși în drepturi prin jertfa lui Isus, dar priviți cu suspiciune, din cauza slăbiciunilor noastre. Adevărul Scripturii spune că Dumnezeu a făcut aceste lucruri din dragoste pentru noi. Pentru un om, dragostea este valoarea supremă. Dacă nu ești iubit, nu te dezvolti, degeaba ai tot ce îți trebuie. Noi suntem chemați să ne iubim unii pe alții pentru că El ne-a iubit mai întâi.

3. **Suntem răscumparați printr-un har măreț**, care ne iartă, ne umple, ne dă cunoaștere și pricepere și îl așează pe Hristos mai presus de orice și oricine. Toate sunt adunate și puse sub stăpânirea Lui. Prin El suntem și noi aleși ca să devenim o glorie, o laudă a gloriei Lui. Dumnezeu dorește să se laude, în final, cu noi. Merită să ne dăm silința să fim la înălțimea acestei slave a Domnului.

4. **Măreția mântuirii se vede în lucrarea Duhului Sfânt** în cei credincioși. Duhul Sfânt cel promis, a fost revărsat peste credincioșii în Isus, după înălțare, și are două mari lucrări pentru noi: ne pecetluiește și ne asigură. El este pecetea mântuirii și asta înseamnă că Dumnezeu ne declară oficial proprietatea Lui. Nimeni nu deschide o scrisoare cu pecete regală. Nici o influență demonică nu are putere asupra creștinului – creștinul este sub pecetea lui Dumnezeu. Poți trece prin încercări, dar nimeni nu se atinge de sufletul tău, de veșnicia ta. În al doilea rând, prezența Duhului Sfânt în creștin este semnul nașterii din nou, al unei vieți noi, și este garanția mântuirii (arvuna). Duhul Sfânt este prima lucrare a mântuirii, a doua este învierea. Fără înviere, mântuirea ar rămâne nefinalizată. De ce este nevoie ca mai întâi să fim iertați, să primim Duhul

Sfânt, și de abia după aceea suntem gata de înviere...? Răspunsul este în 1 Corinteni 15: trupul cel înviat va fi în mod deosebit un trup spiritual... Duhul Sfânt va fi implicat în puterile trupului înviat, într-un mod deosebit. Învierea va porni dinăuntru în afară, de la Duhul Sfânt care te locuiește și care va prelua controlul întregii ființe: cei morți învie și se întâlnesc cu Domnul, cei vii sunt transformați și vin și ei în prezența Domnului biruitor (1 Tesaloniceni 4).

Aplicații:

În ce fel poți fi încurajat dacă știi că ești iubit de Dumnezeu?

Ce importanță are că Duhul Sfânt este pecete și garanție (arvună) a mântuirii noastre?

Ce înseamnă că Dumnezeu dorește să fim sfinți și fără pată?

Preia 5 motive de rugăciune din acest Efeseni 1 și folosește-le în rugăciunea ta de mulțumire pentru mântuire.

11, Efeseni 2, Fii o parte vie a Templului Domnului, 2:19-22

Fii o parte activă a Trupului lui Hristos, Biserica! Fii un creștin plin de viață în poporul lui Dumnezeu! În Efeseni 2, aceste îndemnuri pot să sune așa: fii o piatră vie în Templul lui Dumnezeu! A fi mântuit înseamnă să devii o piatră vie în Templul Sfânt al lui Dumnezeu, care este Biserica. Imaginea Templului se găsește în mai multe părți din Scriptură: în 1 Corinteni 3:16 și 6:19, în Apocalipsa 3:12, „Pe cel ce va birui, îl voi face un stîlp în Templul Dumnezeului Meu și nu va mai ieși afară din el. Voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu și numele cetății Dumnezeului Meu, noul Ierusalim, care are să se coboare din cer de la Dumnezeu Meu și Numele Meu cel nou”, și bineînțeles, în Efeseni 2:19-22. De fapt, îndemnul capitolului 2 este mai complex: fii o piatră vie, fii un creștin slujitor, fii un creștin sfânt.

A. Fii viu, nu fii mort! (1-5). Pe când eram păcătoși, eram morți și departe de Dumnezeu (1-5). Adu-ți aminte cum erai tu înainte să crezi în Hristos. Poți da o mărturie despre când și cum te-ai întors la Dumnezeu? Pe atunci, deși trăiam, eram, „morți din cauza păcatelor și greșelilor”. Pavel amintește patru cauze ale morții noastre de altădată: trăiam după exemplul lumii; eram sub influența duhurilor rele și a conducătorului lor; urmam dorințelor trupului (instinctele); urmam dorințele gândirii păcătoase. Pe oamenii care trăiesc în această stare Scriptura îi numește „copii ai mâniei”, adică merită mânia și condamnarea lui Dumnezeu. Rupe legăturile cu acest mod de viață. Să nu îți mai placă să trăiești de parcă ai fi mort. Prin puterea Duhului poți să te delimitezi. Cheia este viața nouă: deși eram morți în păcate, El ne-a înviat împreună cu Hristos (5). Cum poți face evidentă învierea ta cu Hristos?

B. Fii viu prin fapte bune! (6-13). Acum am devenit vii împreună cu Hristos și am ajuns aproape de Dumnezeu. Aceasta este învierea spirituală pe care Dumnezeu o face din dragoste și prin dar nemeritat (prin har), prin unire cu Hristos („împreună cu Hristos”). Cum e posibil să fi înviat „împreună cu Hristos”? Este o metaforă sau este o realitate? Într-un fel, atunci când am crezut, Hristos ne-a inclus și pe noi în existența Sa, prin iertarea păcatelor, iar apoi și prin credință și prin nașterea din nou, din Duhul. Versetul 1:6 spune că am înviat împreună și acum ședem împreună, în Hristos, într-o poziție privilegiată numită „în cele cerești”, unde, în timp, se va vedea cum Dumnezeu își arată în noi bogăția infinită a harului Său în Hristos.

Versetul 2:10 spune că am fost creați (re-creați), în Hristos, pentru faptele bune pregătite de Dumnezeu dinainte, ca să trăim în ele. Iată ce fel de destin am primit: Dumnezeu ne dorește să fim ai săi, un popor entuziasmat pentru fapte bune, un popor cu inițiative bune. Care sunt aceste fapte? Ne planifică Dumnezeu faptele pe care vrea să le facem? Dorește să avem inițiativă și să ne orientăm prin călăuzirea lui? Stai un timp în tăcere și evaluează-te. Privește la

situațiile în care te afli, la darurile pe care le ai, chiar și la defecte. La ce fel de fapte crezi că te cheamă Domnul, ca un om viu al Lui, plin de o viață nouă?

C. Fii viu prin căutarea păcii și a unității! (14-22). Aceasta este lucrarea unității mântuirii, în părtășie cu Dumnezeu: realitatea împăcării între oameni și Dumnezeu și, apoi, între oameni. Creștinii au devenit un singur om, o singură umanitate - din doi vrăjmași (evrei și Neamuri), și avem pace cu Dumnezeu. Toți credincioșii au primit pace cu Dumnezeu, acces la Dumnezeu - prin Duhul, și cetățenie în poporul lui Dumnezeu. Temelia acestei omeniri noi este bazată pe profeți, apostoli, și pe Isus - piatra din capul unghiului, care dă stabilitate și siguranță construcției. Scopul mântuirii este descris din nou aici, prin imaginea Templului viu, care crește, a unei locuințe în umanitate a lui Dumnezeu, prin care Dumnezeu să lucreze în Univers. O Biserică în unitate bazată pe adevăr și revelația lui Hristos, a profeților și a apostolilor, crește armonios, ca o simfonie care se dezvoltă neîncetat incluzând tot mai multe instrumente și mai multe partituri - pe aceeași mare temă, care este Hristos.

Aplicații:

Numără de câte ori se folosește cuvântul „împreună” în acest capitol. Despre ce este vorba și cum se aplică în viața ta?

Cum poți să te dedici faptelor bune pentru care te-a creat Dumnezeu? Enumeră câteva din lucrările bune la care crezi că Dumnezeu te-a chemat în mod particular.

De ce Legea poruncilor era o bază pentru vrăjmășia dintre evrei și păgâni? Ce a făcut Isus ca să înlăture acest efect al Legii?

De ce credeau evrei că Mesia (Hristos) este doar al lor, nu și al Neamurilor? În ce fel sângele lui Hristos și suferința Crucii au schimbat această situație?

Remarcați că Templul viu crește „în Domnul”, iar locașul în care locuiește Dumnezeu, se contruiește „în Duhul”. Cum înțelegeți aceste două precizări?

18, Efeseni 3, Caută plinătatea vieții lui Dumnezeu, 3:16-19

Darul mântuirii este viața nouă, prin Duhul Sfânt. Ei bine, Dumnezeu vrea să trăim această viață în mod deplin, o viață din abundență, o viață cu satisfacții. Efeseni 3 ne arată câteva trăsături importante ale acestei plinătăți pe care o avem în Hristos (În Efeseni un cuvânt cheie este „plinătate”, *pleroma*: Hristos este plinătatea lui Dumnezeu, care împlinește totul, sau aduce totul la împlinire, iar Dumnezeu este în toți și peste toți și toate, 1:23; 1:11, 4:6 și 4:11).

1. Dumnezeu face toate lucrurile depline la vremea lor. Mântuirea lui Hristos este deplină pentru că a fost arătată la *împlinirea timpului*. La timpul potrivit, ea a fost revelată apostolilor și profeților Noului Testament, prin Duhul, prin Hristos, așa cum nu s-a mai întâmplat niciodată înainte de ei (1:10; 3:3-5, 9). Bucură-te că El nu întârzie în împlinirea promisiunilor Lui, ci le împlinește la timp. Odată, cineva mi-a spus despre o perioadă de încercări din viață: „Eram odată foarte trist din cauza persecuției și a batjocurii, uitasem de 1 Petru 3:14. „Chiar dacă aveți de suferit pentru neprihănire, ferice de voi! N-aveți nici o teamă de ei, și nu vă tulburați!” și 1 de Petru 4:14. „Dacă sunteți batjocoriți pentru Numele lui Hristos, ferice de voi! Fiindcă Duhul slavei, Duhul lui Dumnezeu, Se odihnește peste voi.” Am fost fericit și nu am știut...”

2. Hristos este pe deplin Mesia, pentru toți. Marea surpriză a mântuirii este că Hristos este Mesia pentru toți, evrei sau Neamuri, deopotrivă, *în chip deplin* (3:6). Toți au parte de mântuire în același fel, prin credința în evanghelie, toți au parte de moștenire în cerul nou și pământul nou, toți sunt invitați să fie parte din trupul lui Hristos, din Biserică. Nu este nici o discriminare de națiune, rasă, educație, gen (sex), bogăție, etc. Evanghelia lui Hristos este universală, oricine trebuie invitat la credință și la schimbarea vieții, indiferent de istorie și cât de departe au fost altădată de Dumnezeu. Întrebarea ar fi: ești dispus să vestești evanghelia oricui, și pe toți cei ce cred să îi consideri frați cu tine?

3. Plinătatea vieții se vede în înțelepciunea bogată a lui Dumnezeu. Mântuirea noastră este deplină pentru că în ea se vede *înțelepciunea foarte variată și bogată* a lui Dumnezeu (3:7-11). Înțelepciunea prin care Dumnezeu îi mântuiește pe oameni, prin Hristos, în Biserică, este cunoscută de toți oamenii și chiar de toți îngerii cerului, și este una din minunile creației. Acest lucru ar trebui să reprezinte o încurajare majoră pentru toți credincioșii: suntem parte a unui proiect măreț al lui Dumnezeu, în Isus, de restaurare și creștere a unei omeniri credincioase și slăvite. Plinătatea înțelepciunii lui Dumnezeu înseamnă că merită să cercetezi, să vrei să înțelegi, să gândești la planurile Lui, la Universului. Creștinul este un om care se bucură să exploreze, să descopere lucrurile lui Dumnezeu și să le aplice, să le pună în valoare, să le urmeze.

4. Plinătatea vieții lui Dumnezeu se vede în relația noastră cu El. Poți fi plin de satisfacție în suflet, să te bucuri deplin, atunci când vezi *dimensiunile uriașe ale mântuirii noastre*: cine poate să priceapă lățimea, lungimea, înălțimea, adâncimea ei? (3:12-19). Viața cu Dumnezeu este o viață deplină pentru că

avem îndrăzneală și intrare liberă la Dumnezeu, cu încredere (12). În religiile lumii, oamenii se tem de Dumnezeu și încearcă să se apropie de El cu teamă, cu penitențe, cu auto-flagelări, cu jertfe, cu tot felul de canoane. Noi în schimb, prin Hristos, am primit o intrare liberă. Ai experimentat personal această intrare liberă la Dumnezeu, prin Hristos? Viața deplină a lui Dumnezeu îți dă această îndrăzneală. Suntem invitați să cunoaștem o iubire care depășește orice cunoaștere... Aceasta este esența vieții veșnice (Ioan 17:3).

Viața creștină, deci este o viață plină cu plinătatea lui Dumnezeu, care poate realiza în noi, mult mai mult decât putem noi gândi sau putem noi cere (3:20).

Intră în centrul atenției și lucrării lui Dumnezeu, prin credință, și lasă-te umplut de plinătatea lui Dumnezeu. Plinătatea bunăvoinței lui Dumnezeu ne întărește în interiorul nostru și ne dă curaj (3:13, 16).

Aplicații:

Domnul face toate lucrurile bune, la timpul potrivit. Crezi lucrul acesta?

Plinătatea vieții creștine înseamnă că toți sunt invitați să creadă și să intre în familia lui Dumnezeu. Duci și tu acest mesaj nediscriminatoriu în lumea de azi?

În ce fel ai crescut în înțelepciune și cunoașterea lui Hristos?

Ți s-a întâmplat ca Dumnezeu să facă mai mult decât ai crezut sau ai cerut tu?

25, *Inălțarea, Efeseni 4, Fii înnoit prin Duhul Sfânt, 4:21-24*

Duhul Sfânt aduce viața nouă și ne provoacă să ne înnoim purtarea și principiile. Iată câteva privințe în care suntem invitați la înnoire, în Efeseni 4: înnoiește-ți viața ca să păstrezi unitatea Duhului Sfânt în Biserică (3-4), înnoiește-ți gândirea, mintea (23), înnoiește-te viața ca să nu îl întristezi pe Duhul Sfânt (30). Pe ansamblul său, capitolul se ocupă de unitatea slujirii în Biserică (1-6) și pe trăirea unei vieți sfinte (7-24), în adevăr și iubire (25-32). Trăiește o viață nouă prin darurile lui Hristos și prin lucrarea Duhului Sfânt.

1. Fii un om nou, într-o Biserică vie! (Efeseni 4:1-6, 24; 15-16 și 22-23). Biserica este creată ca un om nou: ea are un trup nou (este Trupul lui Hristos), și are un duh nou: Duhul Sfânt (un singur trup, un singur Duh), la fel cum a fost creat Adam, la început: un trup în care Dumnezeu a suflat Duhul Său. Pavel dezvoltă și mai mult ideea unității: este o singură nădejde pentru toți, este un singur Domn: Isus Hristos, este o singură credință, este un singur botez (o singură renaștere făcută prin identificare cu moartea și învierea lui Isus și prin scufundare înnoitoare în Duhul Sfânt, atunci când crezi, și care este arătată în exterior prin botezul în apă), este un singur Dumnezeu și Tată pentru toți. Peste această unire a vieții Bisericii este pusă pecetea Duhului Sfânt (30), care nu trebuie întristat, căci pecetea Lui ne păstrează și ne apără pentru Ziua răscumpărării depline, la a doua venire a lui Isus Hristos. Omul nou al Bisericii are un singur cap: Capul este Hristos. De aici, trupul lui Hristos, Biserica, trebuie să crească în toate funcțiile și slujirile sale, în dragoste, ca să atingă perfecțiunea cerută de Cap. Omul matur prin Duhul Sfânt nu mai este un marinar copil, confuz, dus de orice învățătură greșită, ci va ști să țină bine direcția. Biserica văzută ca un Om nou, ca un Trup nou cu un Duh nou, Duhul Sfânt, este un trup bine legat, în care fiecare credincios este o încheitură care ține corpul împreună, nu îl sfâșie și nu îl taie în bucăți (16).

2. Fii un om nou care crește prin darurile regelui Hristos! În capitolul patru, Hristos este Regele biruitor care eliberează prizonierii („ia robia roabă”; pe robii păcatului îi face să fie robii lui, eliberându-i), și apoi le dă daruri. Aici darurile nu se referă la darurile Duhului, ca în 1 Corinteni 12-14, ci este vorba de slujiri și oameni slujitori pe care Hristos le dăruiește și, respectiv, îi dăruiește Bisericii (vezi și Psa. 68; regele mesianic învinge moartea, Șeolul, eliberează prizonierii, se înalță în ceruri, umplând totul cu măreția Lui, și de acolo dă daruri Bisericii): apostoli, profeți, evangheliști, păstori și învățători. Scopul acestor daruri și slujiri variate este clar în v.12: „ca să îi pregătească pe sfinți pentru lucrarea slujirii, pentru zidirea trupului lui Hristos”. Cu alte cuvinte, slujitorii Bisericii nu sunt dați ca să fie venerați și să stăpânească, ci ei îi echipează pe credincioși, ca toți creștinii să fie în stare să slujească și să întărească Biserica.

Toată înnoirea aceasta și creșterea aceasta se face prin Duhul Sfânt. Vrei să trăiești ca un om vechi, care se strică mereu prin pofta lacome și prin necunoașterea lui Dumnezeu, sau vrei să te îmbraci cu omul cel nou, creat să

semene cu Hristos (așa cum Adam a fost creat după chipul lui Dumnezeu) și să trăiești în iubire, sfințenie și adevăr? Apostolului Pavel îi place mult imaginea îmbrăcării omului nou. Schimbarea vine atunci când îți lași mintea înnoită de Duhul Sfânt (23). Cine crește prin darurile și slujirile Regelui Hristos, nu îl va întrista pe Duhul Sfânt, ci va sluji cu dragoste, fără mânie, fără răstire, fără insulte, ci iertare (30-32).

Aplicații:

De ce înălțarea lui Hristos este asemănată cu victoria și înălțarea unui rege? Ce s-a întâmplat cu robii păcatului, cu noi, după victoria de la Crucea lui Hristos?

Cum poți să contribui tu creșterea și unitatea Bisericii, ca o încheietură vie în trupul Domnului și ca om înnoit de Duhul Sfânt?

În ce fel ne completăm și ne ajutăm unii pe alții, prin daruri diferite și slujiri diferite?

Cum își arată Biserica prețuirea față de slujitori? Cum îți arăți tu această prețuire?

În ce domenii Efeseni 4 ne cheamă să trăim în sfințenie? Enumără-le.

1, Efeseni 5, Urmează modelul dragostei lui Hristos, 5:24-27

Viața nouă în iubire și adevăr (1-5), se trăiește în lumină (6-15) și în înțelepciune (16-20), și conduce la o transformare a vieții în Biserică, dar și în familie (21-33; de fapt, familia extinsă implică și 6:1-9). Îndemnul cheie este urmarea exemplului lui Dumnezeu: „imită-l pe Dumnezeu” (5:1-2, în grecește: *ginesthe mimetai*) și „urmează modelul lui Hristos” (5:1-2, 21-33). Creștinii sunt invitați să imite modelul lui Dumnezeu și al lui Hristos, ca niște copii ascultători. Soțiile și soții sunt invitați să aplice în căsătoria lor modelul relației dintre Hristos și Biserică. Iată, mai în detaliu, cele cinci modele principale din capitol:

1. Urmează modelul copiilor ascultători (1-2). Avem de a face cu o primă imagine a familiei, anume, familia lui Dumnezeu, unde Dumnezeu este Tatăl, iar credincioșii sunt „copii iubiți”. Într-o asemenea relație, copiii trebuie să își imite părintele. Trebuie să trăim în dragoste, așa cum a făcut Hristos care s-a jertfit din iubire pentru noi. Ne trebuie o iubire jertfitoare, o trăire practică în dragoste. De asemenea, Hristos a ascultat de Tatăl, întotdeauna, și L-a urmat.

2. Urmează modelul vorbirii curate (4, 6, 18-20). Modelul propus se bazează pe mulțumirea către Domnul. În loc de cuvinte murdare, fără rușine sau prostești, ori vorbe goale și înșelătoare, este nevoie de o vorbire plină de Duh, gata să îl laude pe Domnul. Comunicarea creștinului trebuie să fie frumoasă, curată, să reconforteze și să încurajeze, să „zidească”.

3. Urmează modelul purtării bune bazate pe înțelegerea Scripturii (10, 15-17). Minte trebuie să discearnă bine voia Domnului (10) și să o priceapă. De aceea, studiul biblic este foarte important. Nu poți avea o viață sfântă fără discernământ, fără citirea și interpretarea Cuvântului, fără înțelegerea voiei Domnului. Hristos a cunoscut bine Scriptura (avem dovezi clare despre Psalmii lui David, 1-2 Regi, profeți ca Isaia, Maleahi; Iona, Deuteronom și Geneza, Levitic, cărțile lui Solomon, etc.).

4. Urmează modelul luminii și al rodului (7-14). Hristos, Domnul, ne face să purtăm și să transmitem lumină. De asemenea, ne face roditori. Întunericul are fapte, dar nu are rod, este sterp (11). Lumina are rod, și anume: tot ce este bine, drept și adevărat (10). Rodul crește, se dezvoltă, se înmulțește.

5. Urmează modelul lui Hristos în familie (21-33). Baza modelului este supunerea unii față de alții, iar reperul este Hristos. 1 Corinteni 11:3 are o clarificare importantă: „Dar vreau să știți că Hristos este Capul oricărui bărbat; că bărbatul este capul soției, și că Dumnezeu este capul lui Hristos.” Regulile acestea sunt pentru familii, nu în afara căsătoriei. Fiecăruia i se atrage atenția asupra lipsei sale caracteristice: soția are nevoie să arate respect, supunere; soțul are nevoie să arate dragoste jertfitoare, purtare de grijă, sensibilitate și dedicare. Modelul suprem este relația dintre Hristos și Biserică, asemănată cu o căsătorie.

Aplicații:

De ce Scriptura ne numește „copii preaiubiți” ai lui Dumnezeu? Spune câteva motive.

În ce privințe îl putem imita pe Dumnezeu, în ce privințe nu putem?

De ce puritatea și frumusețea vorbirii au mare efect în mărturia creștină?

De ce vorbirea frumoasă este mereu legată de mulțumire către Dumnezeu?

Ce crezi că poate fi făcut ca să te dezvolti în discernerea voiei lui Dumnezeu?

Pavel are, în Efeseni, un mod interesant de a ne descrie ca „aproape” sau „departe”, „lumină” sau „întuneric”. De ce întunericul este asemănat cu ceva ascuns și rușinos, iar lumina – cu ceva curat și drept?

Care este rodul întreit al luminii?

De ce le spune Scriptura soțiilor să fie supuse soților, iar soților să își iubească și să își îngrijească soțiile, și nu invers?

Este relația dintre Hristos și Biserică, într-adevăr, o căsătorie?

8, Efeseni 6, Fii echipat pentru războiul spiritual, 6:11

Viața creștină are luptele ei pentru care trebuie să fii echipat spiritual. În Efeseni 6 se pot identifica trei lupte: lupta pentru o relație frumoasă între părinți și copii, lupta pentru o mărturie bună la muncă și lupta pentru o atitudine spirituală bună în încercări. Putem vorbi de trei lupte importante, pentru că tendințele naturale omenești sunt diferite față de îndemnul Scripturii și din cauză că toate trei domeniile sunt sau pot deveni teatre de conflict și confruntare. În mod esențial, relațiile părinți-copii și relațiile patroni-slujitori fac parte de sfaturile pentru bunul mers al familiei extinse, care în antichitate includea și robii, văzuți ca parte a casei, a proprietății. Tehnic însă, vom împrumuta paradigma luptei spirituale și vom privi la cele trei domenii de posibilă confruntare, ca la trei domenii unde trebuie să fii echipat spiritual ca să ai parte de victorie:

1. Lupta pentru o relație bună între părinți și copii (6:1-4). Mărturia în familie se bazează pe respect reciproc. Copiii sunt îndemnați să asculte de părinți în Domnul (conform voiei Domnului). Motivația acestei ascultări este promisiunea din Vechiul Testament de viață lungă și binecuvântată (Deut. 5:16; Exod 20:12). Dacă apostolul Pavel preia această promisiune, nu înseamnă că Biserica se află în legământul Legii de pe Sinai, ci că familia este mereu în atenția Domnului. Părinții (*pateres*, tații, mai ales), sunt îndemnați în mod special să nu incite copiii la reacții de revoltă, prin dominare, ci să îi respecte și să îi educe conform învățaturii și disciplinei Domnului (adică, prin înțelepciune și cu conștiința nevoiei de disciplină, din cauza naturii păcătoase a omului; educația fără principii și motivații, fără învățătură, este dresaj; educația fără disciplină, este fără putere, fără realism). În loc de confruntare între generații sau prăpastii între generații, ar trebui să apară, la creștini, respectul și ajutorul între generații.

2. Lupta pentru o mărturie bună la lucru (6:5-9). Slujitorii trebuie să muncească bine, știind că stăpânii le sunt doar „stăpâni peste trup”, nu și peste suflet, iar Domnul este adevăratul Stăpân. Ascultarea slujitorilor trebuie să fie cu respect și integritate, după modelul lui Hristos și ca niște slujitori ai lui Hristos (6:5-6). Tendința naturală este ca slujitorii să muncească doar când sunt văzuți, ca să fie răsplătiți, există mereu primejdia nesincerității, a standardelor duble. De asemenea, tendința naturală a patronilor este să fie aspri, abuzivi, chiar nedrepti. De aceea se spune „iar vor, stăpânilor, faceți la fel...”. Astfel, stăpânilor li se cere respect față de slujitori, coordonare fără amenințări, conducere cu dreptate. Modelul Domnului apare din nou și aici pentru că și pe unii și pe alții Domnul îi va evalua și îi va răsplăti sau pedepsi, în Ziua judecății, fără favoritisme. În esență, etica muncii îl are pe Hristos ca motivație.

3. Lupta pentru o atitudine spirituală puternică în încercări (10-20). Această metaforă militară a vieții creștine este celebră (vezi și 1Tesaloniceni 5:8). Lupta spirituală se bazează pe două direcții: *fiți puternici în Domnul* (10) și *îmbrăcați-vă*

cu armura lui Dumnezeu (11). Doar așa poți sta în picioare în „ziua cea rea” (13) și poți face față atacurilor Diavolului (11). Ce crezi că înseamnă „ziua cea rea”, cum poți să o recunoști?

Lupta spirituală se duce nu împotriva oamenilor, ci împotriva duhurilor care îi influențează, o întreagă ierarhie de îngeri căzuți (6:12). Atacul lor include săgeți arzătoare, capcane și, privind la armele propuse, include și destabilizări motivaționale, greutatea sufletești, depresie, influențarea gândurilor, deteriorarea încrederii în Dumnezeu, pierderea viziunii și a încrederii în iertarea Domnului, minciuni și calomniile etc. Armura spirituală este asemenea armurii romane și conține: *centura adevărului* (te întărește pentru purtarea de poveri și folosește ca suport pentru armele mici), *platoșa dreptății* sau a neprihănirii câștigate prin iertarea lui Hristos (asigură protejarea inimii, stomacului, adică apără sursa de curaj și apără vulnerabilitățile din intimitatea sufletului); *încălțăminte* a râvnei evangheliei păcii (asigură stabilitate și deplasare bună, e vorba de motivație și constanță); *scutul credinței* (asigură apărarea împotriva ispitelor arzătoare, care vor să îți complice viața prin conflicte care se extind ca focul); *coiful mântuirii* (apără mintea, conștiința și stima de sine, planurile de viață, cu siguranța și nădejdea mântuirii) și *sabia Duhului* (Cuvântul lui Dumnezeu, *hrēma tou theou*, adică acel cuvânt rostit, auzit, comunicat, care este o armă de atac, de mărturie, nu doar de apărare).

Lupta cu ajutorul armurii lui Dumnezeu trebuie dusă într-o stare de rugăciune, în Duhul, cu veghere și perseverență (19-20).

Aplicații:

Ce înseamnă educația copiilor în „învățătura și disciplina Domnului”?

Biblia cere cinste, răspundere, hărnicie, lipsa brutalității, corectitudine în muncă, o anumită bunăvoință, o angajare sufletească, precum și o motivație interioară, nu numai motivații exterioare (verificări, responsabilitate). Cum crezi că faci dovadă de aceste trăsături în munca ta?

Lupta împotriva răului implică două mari forme de luptă: folosirea armurii spirituale și angajarea într-o viață de rugăciune susținută. Ai folosit vreodată, practic, armura spirituală descrisă în Efeseni 6? Cum? Ai putea să explici și să recomanzi și altora această armură?

Rugăciunea este o formă de veghere și mijlocire, poate chiar de luptă spirituală, în vederea ajutorii tuturor sfinților și, în mod special, a vestitorilor evangheliei care trec prin dificultăți. Viața de rugăciune trebuie verificată în lumina îndemnurilor lui Pavel: ne rugăm pentru toți credincioșii? Ne pasă de ce întâmplă cu ei? Ne rugăm pentru vestitorii evangheliei, pentru pastori, misionari, pentru cei care lucrează în misiuni creștine și trebuie să dea mărturie sau trec prin greutatea, în diverse țări?